

TERMÍN: 25.12.2022

xx24566xx
Recenzia B
Matúš Sloboda
matus.sloboda@uniba.sk

*Prosím nezasahujte do tejto tabuľky*RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Matúš Sloboda**NÁZOV MATERIÁLU: **Nie je to chyba, je to voľba**TYP VÝSTUPU*[1]: **komentár**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo vnútra SR - Inštitút správnych a bezpečnostných analýz**AUTORI/KY: **Tomáš Černěňko, Oliver Tomečko**

SPOLUAUTORI/KY: - ; - ; - ; -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **1****PRIPOMIENKY:**

P.č.	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Zhnutie	„Vo voľbách do samosprávnych krajov boli evidentné výraznejšie rozdiely medzi mierou platnosti hlasov v malých obciach do 5 000 obyvateľov a v obciach s viac ako 5 000 obyvateľmi.“	Nezrozumiteľná veta, asi sa chce povedať, že v malých obciach bolo nižšia/vyššia miera platnosti? Resp. sa to vzťahuje na rôzne voľby?	Zapracované V zmysle pripomienky nižšie (2) bolo zhrnutie preformulované a nezrozumiteľná veta vypustená.

2	Zhrnutie	Skrátiť zhrnutie a pridať priestor na ďalšie zisťovanie (mieru neistoty)	<p>Zhrnutie by malo byť exekutívne, veľmi stručné (napr. vo forme bullet points), obsahujúce striking fact/s („chyby“ boli vedomým rozhodnutím, ale ešte nevieme prečo). Vidím priestor na skrátenie. Napr. tu nemusia byť poznámky k metodológii.</p> <p>Zároveň by som odporúčal dodať, že síce dáta môžu naznačovať, že to môže byť vedomé rozhodnutie vhodiť neplatný lístok, no budú potrebné ďalšie (kvalitatívne) dáta na testovanie tohto predpokladu (napr. predpokladu, že voliči/ky na južnom Slovensku mali stratégiu vhadzovať neplatné lístky na predsedu kraja, lebo tam nemali ponuku „svojho“ kandidáta/ky)</p>	Zapracované Zhrnutie bolo preformulované a v zmysle pripomienky skrátené. Do zhrnutia bolo doplnené, že na potvrdenie budú potrebné kvalitatívne dáta.
3	Zhrnutie	V treťom paragrafe v prvej vete slovo „Na potvrdenie, ...“ navrhujem nahradiť za „Na testovanie, ...“	Išlo o testovanie nie potvrdzovanie niečoho	Zapracované V zmysle pripomienky vyššie (2) bolo zhrnutie preformulované a formulácia vypustená.
4	Úvod	„Cieľom tohoto komentára je analyzovať faktor „úspešnosti“ hlasovaní v spojených voľbách z priestorového hľadiska ...“	Úspešnosť v hlasovaní je trochu zmätočný pojem, môže znamenať viacero vecí. Navrhol by som používať konzistentne pojem „miery platnosti“	Zapracované

			hlasov“ resp. ešte presnejšie „miery platnosti hlasovacích lístkov“	
5	Úvod	„Hlavným cieľom spojenia volieb bolo zvýšiť záujem voličov o voľby do orgánov územnej samosprávy“ prečo nie účasť?	Nebol dôvod zvýšiť účasť? Či to považujete za synonymum?	Nezpracované „Zvýšiť záujem voliča o voľby do orgánov územnej samosprávy, čím sa posilní mandát zvolených funkcionárov“ bolo cieľom spojenia volieb podľa dôvodovej správy k zákonu, na ktorú sa v predmetnej časti odvolávame.
6	Úvod	„Termín týchto volieb pripadal na dátum sviatkov, ...“ navrhujem jasne napísať, že bol určený predsedom NR SR	Aktuálna formulácia môže naznačovať, že tento termín bol vopred dlhodobo známy, napr. určený v právnej forme.	Zpracované
7	Grafy	Grafy nezačínajú od hodnoty osi 0.	Rozumiem, že práve preto, že ide o malé rozdiely, no to skresľuje veľkosti rozdielov – preto ešte zvážte upravenie grafov aby začínali od 0.	Zpracované
8	Písanie %	Malo by to byť s medzerou, napr. 13 %		Zpracované
9	Miera platnosti	„volebné schránky“	Nie je vhodnejší termín volebná urna?	Nezpracované V zmysle legislatívy ide o volebné schránky.

10	Priestorová koncentrácia miery platnosti hlasov	Outlier by som predkladal ako extrémna hodnota		Zpracované Použitý výraz „odľahlá hodnota“.
11	Priestorová koncentrácia miery platnosti hlasov	Globálna miera priestorovej autokorelácie bola pri voľbách predsedu samosprávneho kraja vyššia (0,259) v porovnaní s voľbami do zastupiteľstva (0,253). – čo to teda znamená, je to významný rozdiel?	Vedeli by ste doplniť interpretáciu?	Zpracované Nepredstavuje to výrazný rozdiel.
12	Zhrnutie	Navrhuje zvážiť uviesť konkrétnejšie odporúčanie o zbere dát v budúcnosti do zhrnutia/resp. odporúčaní pre verejnú politiku tak ako ho formulujete v záver v predposlednom paragrafe.	Toto odporúčanie považuje za dôležité, mohlo by byť v zhrnutí.	Zpracované Doplnené do zhrnutia.

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Analýza je relevantná a zaujímavá a technicky veľmi dobre spracovaná. Zároveň sa nazdávam, že jej publikácia vyvolá dôležitú diskusiu v tejto téme.

Hoci je to podobne ako miera platnosti, v kontexte analýzy by som možno pracoval skôr s mierou neplatnosti hlasov/resp. hlasovacích lístkov. Resp. na viacerých miesta uvádzate mieru neplatnosti, podiel chybových hlasov. Môže to pôsobiť zmätočne a navrhol by som používať len jednu mieru.

Odporúčam v analýze (napr. v Závere) dodať, že je možné, že tieto zhľuky (clustre) môže vysvetliť aj nejakým skrytým faktorom, ktorý nevieme v tomto momente identifikovať, je to však dôvod na ďalšiu analýzu a zber dát o neplatných hlasoch (vaše odporúčanie, napr., prečo bol neplatný hlas, prázdny?, zle označený?...)

Niekoľko pár uprav, hlavne opravu preklepov som spravil priamo do textu s track changes.

Niektoré komentáre a malé úpravy som robil priamo do text, ktorý som poslal autorom.

Možno dve poznámky na diskusiu do budúcnosti:

Hoci je to v takomto type analýzy náročnejšie, odporúčam zväziť využívanie rodovo citlivého jazyka.

Nevieme ako sú definované formy výstupov analytickej jednotky. Komentár by asi mal plniť úlohu policy briefu – teda presviedčať policy a decision makers o dôležitosti témy a toho čo treba a kedy spravili – policy recommendations. Analýza je hĺbková investigatíva konkrétneho výskumného problému. Čo je primárnym zámerom tohto výstupu?

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.